

Dosarul nr. 2ra-518/2022  
2-19187979-01-2ra-12042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Ciubotaru)  
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, I. Dutca, A. Malii)

## ÎNCHEIERE

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Svetlana Filincova  
Maria Ghervas  
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,  
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zaporojan Angela  
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu  
privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile organelor de urmărire  
penală, procuraturii și instanțelor judecătorești,  
împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

### c o n s t a t ă :

La 26 noiembrie 2019, Zaporojan Angela a depus cerere de chemare în  
judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura  
Generală cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile organelor  
de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii a indicat că la 02 aprilie 2015 în privința Angelei  
Zaporojan a fost pornită cauza penală nr. 2015488016 potrivit semnelor  
compenței de infracțiune prevăzută de art. 328 alin. (1) din Codul penal -  
săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit  
limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege. În cauza nr. 2015488016, prin  
ordonanța Adjunctului Procurorului General din 02 aprilie 2015, a fost stabilită  
competența organului de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Ciocana, sub  
conducerea procuraturii sect. Ciocana, mun. Chișinău, iar la 03 aprilie 2015  
cauzele penale nr. 2014488033 și nr. 2015488016 au fost conexate într-o singură  
procedură, cauzei fiind atribuit numărul 2014488033.

Motivul pornirii urmăririi penale a servit faptul că, în perioada martie - mai  
2014, gardul Bisericii „Nașterea Maicii Domnului” din satul Colonița mun.  
Chișinău (care s-a adeverit a fi gard istoric inclus în Registrul monumentelor  
Republicii Moldova ocrotite de stat) fiind avariat și prezentând pericol pentru  
trecători, a fost reconstruit, reclamantii fiind acuzați că au acționat direct și  
intenționat la reconstruirea acestuia, iar acțiunile lor constituie o infracțiune.

A menționat că prin sentința din 03 august 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun.  
Chișinău, Zaporojan Angela a fost achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunii

prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Ulterior, prin decizia din 18 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în privința Angelei Zaporojan, s-a reținut că prima instanță întemeiat a statuat că nu s-a demonstrat prin probe incontestabile existența tuturor elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută de art.328 alin.(1) Cod penal, iar vinovăția inculpatei Zaporojan Angela nu a fost dovedită prin probe suficiente, pertinente, concludente și utile, administrate în conformitate cu legea procesuală penală, din care motiv sentința de achitare în privința inculpatei, este întemeiată.

Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror.

Prin decizia din 26 septembrie 2017 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, recursul ordinar declarat a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Prin decizia din 26 martie 2018 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de procuror a fost admis, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Zaporojan Angela a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, ce constituie 8 000 de lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 4 ani.

Decizia din 26 martie 2018 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost contestată iar prin decizia irevocabilă a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2018, a fost admis recursul ordinar declarat în numele Angelei Zaporojan, casată total decizia din 26 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea sentinței din 03 august 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, prin care Zaporojan Angela a fost achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În justificarea prejudiciului moral, reprezentantul reclamantei a invocat că, din momentul achitării reclamantei de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunilor incriminate, toate acțiunile procedurale petrecute în cadrul cauzei penale sunt de drept ilegale, fiind de fapt erori judiciare. Astfel, prin acțiunile procesuale întreprinse reclamantei i-a fost încălcat dreptul de a nu fi urmărită penal pe nedrept.

A menționat că, prin toate acțiunile procesuale ce au avut loc în privința sa, a fost afectată grav emoțional, prin pronunțarea sentinței de condamnare asupra unei fapte pe care nu a săvârșit-o, fiind totodată nevoită să își confirme nevinovăția.

Reclamanta a mai susținut că, activează în funcția de primar al satului Colonita din anul 2011, cunoscându-se cu majoritatea localnicilor, implicându-se activ la soluționarea problemelor cu care se confruntă sătenii, bucurându-se astfel de o reputație ireproșabilă și îndeplinindu-și atribuțiile de serviciu cu devotament și grijă față de consăteni.

A relevat că la 27 aprilie 2018, a fost suspendată din funcția de primar al satului Colonița după ce a fost condamnată penal pentru depășirea atribuțiilor de serviciu.

A specificat că, în urma incriminării săvârșirii acestei infracțiuni și condamnării ilegale, a suportat profunde suferințe psihice manifestate prin lipsă de

somn, lipsă de liniște, emoții negative, stres puternic, frică să nu dezamăgească sătenii care au ales-o să le administreze localitatea, rușine precum că nu și-ar fi îndeplinit onest atribuțiile sale de primar etc. Astfel, reclamanta a avut de suferit atât pe plan social, cât și profesional și familial, fiindu-i afectată viața normală, liniștită și stabilă la acel moment și în continuare.

A comunicat că, a fost intentată procedura de executare, fiind emisă încheiere de intentare a procedurii de executare de către executorul judecătoresc Guțu Svetlana, potrivit căreia executorul i-a acordat termen 15 zile în executarea benevolă a documentului executoriu și anume de a achita suma de 8 000 de lei, fapt ce a supus-o iarăși unui stres enorm. În consecință, din cauza stresului provocat de punerea ilegală sub acuzare și tragerea ilegală la răspundere penală, Zaporojan Angela s-a adresat medicului, iar potrivit concluziei medicale din 15 iulie 2019 s-a constatat faptul că, ultima suferă de XXXXX, XXXXX. În concluzie medicul a mai indicat și faptul că, reclamanta pe parcursul anilor 2016-2019 (perioada în care în privința acesteia a fost intentat dosar penal), frecvența des medicul de familie, medicul XXXXX și regulat a urmat tratament conform prescrierii.

Totodată, a afirmat că suferința sa s-a acutizat, la 28 mai 2018, în urma comunicării avizului din 23 mai 2018, înaintat de către Consiliul Local Colonița, potrivit căruia în conformitate cu art. 185 alin. (3), urma să-i fie interzisă exercitarea mandatului alesului local.

A relatat că suferințele sale psihice se mai manifestă și prin faptul că, pe parcursul examinării dosarului penal intentat ilegal pe numele Angelei Zaporojan, pe site-ul [www.colonita.md](http://www.colonita.md) (la care au acces toate persoanele inclusiv cele din localitate) erau postate frecvent informații ce îi afectează reputația ca persoană și ca primar. La fel și sursa media [www.anticoruptie.md](http://www.anticoruptie.md) a scris despre faptul că reclamanta „se face vinovată de demolarea gardului bisericii din localitate, care este monument istoric, și divizarea unei licitații publice în achiziții de valoare mică, contrar prevederilor legii în vigoare”. În lipsa demonstrării vinovăției reclamantei, astfel de informație circula frecvent, manipulând întreaga comunitate și afectând serios reputația și sănătatea reclamantei.

A susținut Zaporojan Angela că, în perioada anilor 2016-2019, a suportat atât învinuirea organelor de drept, luptându-se pentru demonstrarea nevinovăției, cât și stresul provocat ca urmare a intentării cauzei penale, deoarece activând în funcția de primar al com. Colonița, se publica foarte multă informație negativă și învinuiri în adresa sa , prin ce i-a fost cauzat și un prejudiciu moral.

În consecință, a menționat că criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral sunt criteriul echității, care exprimă că quantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu. Mai mult, Curtea Europeană în jurisprudența ei constantă a precizat că scopul sumelor stabilite cu titlu de satisfacție echitabilă este exclusiv acela de a-i acorda reclamantului o reparațiune pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecință a încălcării constatate (Selcuk și Asker c. Turciei, § 106).

De altfel, a indicat că, în temeiul prevederilor art. 2, 3 și 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 și art. 2036 Cod civil, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă

persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit.

A notat reclamanta că, este persoană publică și nu a avut niciodată conflicte cu legea. Fiind primar, s-a caracterizat ca persoană de încredere, prietenoasă, devotată și binevoitoare. Cu toate acestea, a fost învinuită de comiterea unei infracțiuni, iar stresul și emoțiile negative cauzate de gravitatea acestor acuzații și de impactul acțiunilor de urmărire penală în privința ei a fost foarte puternic.

A susținut că doar compensarea bănească a prejudiciului este în măsură să-i atenueze suferințele psihice cauzate în urma acțiunilor ilegale a organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești, în urma cărora a fost ilegal condamnată.

A solicitat încasarea din bugetul de stat în beneficiul Angelei Zaporojan a sumei de 50 000 de lei pentru prejudiciul moral cauzat și suma de 6 000 de lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul Angelei Zaporojan suma de 30 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești.

În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 23 alin. (3), 66 alin. (3), 524, 525 alin. (1) din Codul de procedură penală, art. 2, 3 alin. (1) lit. a), 10, 11 alin. (1) și (3) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, Colegiul a reținut că, în prezenta speță instanța de fond în mod echitabil a determinat mărimea compensației, diminuând-o la 30 000 de lei, ținând cont de materialul probator administrat prin prisma elementelor definitorii relevate de prevederile articolului 11 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

De altfel, Colegiul a respins argumentul apelantului referitor la interpretarea greșită a normelor de drept material de către instanța de fond concluzionând că recunoașterea persoanei în calitate de bănuț și ulterior învinuit reprezintă prin sine o tragere la răspundere penală și deci o condamnare a persoanei.

La 18 martie 2022, Ministerul Justiției, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a

demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 octombrie 2021 și a expedit-o participanților la proces la data de 24 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.231 vol.I). Astfel, recursul declarat la data de 18 martie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 12 aprilie 2022 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or până la data examinării recursurilor careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ministerul Justiției, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției, împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat